

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/59/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122283258
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6122283258.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci starostlivosti o maloletého B. P., nar. XX.XX.XXXX, toho času bytom u navrhovateľa, štátny občan Ukrajiny, v konaní zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ukrajina, E., štátnej občianky Ukrajiny a otca B. P., nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana Ukrajiny, bytom Ukrajina, E., na návrh B. K., nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana Ukrajiny, toho času bytom Slovenská republika, Banská Bystrica, S. 1, o nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

I. Súd maloletého B. P., nar. XX.XX.XXXX dočasne z v e r u j e do starostlivosti navrhovateľovi B. K., nar. XX.XX.XXXX .

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ sa návrhom podaným dňa 008.04.2022 domáhal dočasného zverenia maloletého dieťaťa do jeho starostlivosti podľa § 367 CMP. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý je jeho synovec, ktorý dňa 07.03.2022 prekročil ukrajinsko-slovenské hranice z dôvodu vojnového stavu v krajine jeho pôvodu a ocitol sa tak na území Slovenska bez svojich rodičov, ktorí ostali na území Ukrajiny. Na území Slovenskej republiky zabezpečuje životné potreby maloletému. Rodičia maloletého mu dali ústny súhlas na prevzatie starostlivosti o maloletého. Maloletému bolo poskytnuté dočasné útočisko- bol mu udelený tolerovaný pobyt od 30.03.2022 do 04.03.2023. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/37/2022 zo dňa 25.03.2022 bol navrhovateľ ustanovený za opatrovníka maloletého podľa § 60 zákona o rodine, v zmysle ktorého je oprávnený a povinný zastupovať maloletého v konaní o poskytnutie dočasného útočiska podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pred orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami v rámci Slovenskej republiky, v súvislosti so zabezpečením zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky, v oblasti výchovy a vzdelávania na území Slovenskej republiky. Maloletý navštevuje základnú školu J. G. Tajovského, F. XX, Banská Bystrica od 01.04.2022 ako žiak 9. ročníka. S maloletým je v príbuzenskom pomere, je jeho strýko, t. j. brat jeho matky, má preto záujem zabezpečovať maloletému starostlivosť a tiež vykonávať právne úkony, ktoré súvisia s výkonom rodičovských práv a povinností, pričom rodičia vzhľadom na vojnovú situáciu na Ukrajine nemôžu tieto práva a povinnosti vo vzťahu k maloletému vykonávať.

2. Navrhovateľ k návrhu pripojil fotokópie platného pasu maloletého vydaného Ukrajinou, fotokópiu svojho platného pasu vydaného Ukrajinou a fotokópiu povolenia na pobyt vydaný pod číslom Y z ktorého vyplýva, že navrhovateľ má od 27.05.2021 udelený prechodný pobyt na území Slovenskej republiky do 31.05.2023. Z fotokópie listín „Potvrdenie o udelení/predĺžení tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky“ vydané Prezidiom Policajného zboru, úradom hraničnej a cudzineckej polície, oddelenia cudzineckej polície Banská Bystrica vyplýva, že maloletému bol udelený tolerovaný pobyt na území Slovenskej republiky od 30.03.2022 do 04.03.2023. Ďalej bolo súdu predložené potvrdenie riaditeľa Základnej školy J. G. Tajovského, F. XX, Banská Bystrica zo dňa 01.04.2022, z ktorého vyplýva, že maloletý bol zaradený do 9. ročníka. Z predloženého čestného vyhlásenia navrhovateľa

vyplývalo, že matka maloletého mu dala súhlas na to, aby zabezpečoval osobnú starostlivosť o jej syna, jeho synovca na dobu, kým to bude potrebné a zároveň, že mu dala súhlas na to, aby bol jeho opatrovníkom. Z opatrovaneckého spisu ďalej vyplýva, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/37/2022- 13 zo dňa 25.03.2022 bol navrhovateľ ustanovený maloletému za opatrovníka.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica (ďalej len ako „ÚPSVaR“) vykonal dňa 06.04.2022 zisťovanie v aktuálnom bydlisku maloletého a jeho strýka a konštatoval, že maloletý má u svojho strýka vyhovujúce podmienky na bývanie, stravovanie, spánok, prípravu maloletého do školy i voľnočasové aktivity. Dňa 08.04.2022 následne vykonal ÚPSVaR s maloletým pohovor, v zmysle ktorého maloletý uviedol, že sa volá B., v škole ho volajú B. a má 14 rokov. Predtým býval s mamou a otcom na Ukrajine v 2 izbovom byte, teraz je tu preto, lebo na Ukrajine je vojna. Pán K. B. je brat jeho mamy a pozná ho odmalička, jeho dvaja synovia sú jeho bratrance a vyrastali na Ukrajine spolu. Pán B. je dobrý človek, dobre sa o neho stará, mama mu ho zverila, aby sa o neho dobre staral a on mu verí, má ho rád. Chodí do 9. ročníka do základnej školy na Slovensku, škola je taká normálna, sú tam dvaja z Ukrajiny. Chce ostať u strýka, nech sa o neho stará pokiaľ sa neskončí vojna a bude sa môcť vrátiť na Ukrajinu. Je jedináčik, nemá súrodencov, jeho rodičia ostali na Ukrajine bojovať. Teraz býva so strýkom v rodinnom dome spolu s jeho deťmi, ktorí sú rovnako starí, jeden jeho syn má 14 rokov a chodí s ním do školy a druhý má 12 rokov. Doma varí strýko a varí dobre. Má spoločnú izbu s bratrancami, majú tam všetko čo potrebujú.

4. Súd vlastnou činnosťou zistil, že navrhovateľ je podľa lustrácie v Registri obyvateľov prihlásený na prechodný pobyt od 27.05.2021 do 31.05.2023 na adrese Banská Bystrica, S. 1, nemá záznam v Centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov, je SZČO, so vznikom oprávnenia dňa 29.03.2021 a so zapísaním 15 predmetov činností.

5. Podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (Haag, 19. októbra 1996), zverejnený oznámením č. 344/2002 Z. z. a oznámením č. 67/2019 Z. z. (ďalej len ako „Dohovor“), právomoc prijímať opatrenia na ochranu dieťaťa alebo jeho majetku majú justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, kde má dieťa svoj obvyklý pobyt.

6. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru právomoc rozhodovať v rozsahu článku 5 ods. 1 o utečeneckých deťoch a deťoch, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte, majú orgány zmluvného štátu, na ktorého území sa deti nachádzajú v dôsledku premiestnenia.

7. Podľa č. 15 ods. 1 Dohovoru, pri výkone právomoci podľa ustanovení II. kapitoly použijú orgány zmluvných štátov právo svojho štátu.

8. Právomoc vo veciach prijímania opatrení na ochranu maloletého v rozsahu čl. 5 ods.1 Dohovoru v zmysle z čl. 6 ods. 1 Dohovoru je daná orgánom zmluvného štátu, na ktorého území sa dieťa nachádza v dôsledku premiestnenia, t. j. v danom prípade slovenské orgány. V danej veci tak bola daná právomoc súdu Slovenskej republiky s použitím práva Slovenskej republiky.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

11. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

12. Podľa § 367 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia

návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

13. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci ešte prípadne nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

14. Za všeobecne známu skutočnosť podľa § 186 ods. 1 CSP, súd považuje vojnový konflikt na území Ukrajinskej republiky, ktorý prebieha odo dňa 24.02.2022. S tým je spojené premiestňovanie obyvateľov Ukrajinskej republiky na územie Slovenskej republiky pre obavu o svoj život, zdravie, ako aj zdravie a život maloletých detí. Na základe toho dochádza k premiestňovaniu maloletých detí a odovzdávanie maloletých detí či už rodičmi, alebo inými blízkymi osobami svojim ďalším príbuzným, či známym žijúcim v Slovenskej republike, alebo sa chystajúcim žiť na území Slovenskej republiky.

15. Nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP predstavuje faktické opatrenie smerujúce k zabezpečeniu riadnej starostlivosti o maloleté dieťa. Jeho nariadenie prichádza do úvahy vtedy, ak dieťaťu nie je poskytovaná riadna starostlivosť a sú dané odôvodnené potreby, aby starostlivosť o maloleté dieťa prevzala iná osoba, ktorá je spôsobilá riadnu starostlivosť dieťaťu poskytnúť. Súd po posúdení návrhu a preskúmaní obsahu spisu mal za osvedčené, že nariadenie neodkladného opatrenia je naliehavé a nevyhnutné. Maloletý odišiel z Ukrajiny z dôvodu vypuknutia vojnového konfliktu a za účelom poskytnutia mu bezpečia a ochrany života a zdravia. Jeho rodičia ostali na Ukrajine, čím sa fakticky načas, minimálne do skončenia vojnového konfliktu nútene vzdali starostlivosti o maloletého. V danom prípade navrhovateľ čestným vyhlásením vyhlásil, že mu matka maloletého, jeho sestra udelila súhlas, aby prebral zodpovednosť za maloletého, nakoľko sa oni nachádzajú v krajine, v ktorej prebieha vojnový konflikt. Navrhovateľ tak prevzal poskytovanie faktickej starostlivosti o maloletého v momente, keď ten opustil krajinu jeho pôvodu a prišiel na územie Slovenskej republiky. V súčasnosti maloletý od príchodu na Slovensko žije s navrhovateľom v spoločnej domácnosti, t. j. v prostredí a s osobou, ktoré sú pre maloletého známe, bezpečné. Navrhovateľ mu poskytuje potrebnú a nevyhnutnú starostlivosť a má záujem o jeho dočasné zverenie do starostlivosti, čo vyplynulo zo sociálneho zisťovania a pohovoru s maloletým. Tým súd považoval za preukázaný zodpovedný úmysel navrhovateľa poskytovať maloletému dieťaťu opateru, starostlivosť a zázemie. Súd tak považoval za nevyhnutné, vzhľadom na zistený skutkový stav, zabezpečiť právnu istotu v neistom právnom postavení maloletému tým, že ho dočasne zveril do starostlivosti navrhovateľa, ktorý je teraz pre neho najbližšou osobou poskytujúcou mu pocit istoty, bezpečia.

16. Súd vzhľadom na špecifickosť danej veci (opustenie svojej krajiny maloletým z dôvodu prebiehajúceho vojnového konfliktu), potrebu stabilizovania sa maloletého v novom prostredí, kde nemá kamarátov, neovláda jazyk, nezačal z úradnej moci konať vo veci samej, a ani navrhovateľovi neuložil povinnosť podať návrh vo veci samej podľa § 360 ods. 2 CMP. Ustanovenie § 330 ods. 1 CSP umožňuje súdu určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určitý čas. Konceptia inštitútu neodkladného opatrenia však vychádza z princípu ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania bez vopred vymedzeného časového obmedzenia pokiaľ trvajú dôvody jeho nariadenia. Časové obmedzenie neodkladného opatrenia je preto výnimočným limitovaním jeho účinkov, ku ktorému pristúpi súd iba v odôvodnených prípadoch. To je determinované legitímnou požiadavkou efektívnosti súdnej ochrany prostredníctvom neodkladného opatrenia. V čase nariadenia neodkladného opatrenia súd z objektívneho dôvodu (vojnového konfliktu na Ukrajine v neznámej dĺžke trvania) nevyvedol dobu trvania neodkladného opatrenia, ktorým by bola maloletému poskytnutá účinná ochrana. V tejto súvislosti súd však poznamenáva, že v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí bude sledovať

potrebu trvania nariadeného neodkladného opatrenia a zároveň ďalšej potreby úpravy právneho vzťahu navrhovateľa maloletému.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Neodkladné opatrenie vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).